

РАЗОМ ДО ПЕРЕМОГИ

Розвиток фізичного виховання в НПУ ім. М. П. Драгоманова
Початкове навчання плавання учнів молодших класів
Методика і організація проведення рухливих ігор у школі
Акробатика в початковій школі
Раціональний питний режим як складова власного здоров'я

У НОМЕРІ

ЗАКЛАДИ-ЮВІЛЯРИ

ТИМОШЕНКО Олексій. Сучасний стан і тенденції розвитку фізичного виховання в НПУ ім. М. П. Драгоманова _____ 3

У КОМІТЕТІ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ МОН УКРАЇНИ

ГАВРИХ Ярослав. Реалії реформування фізичного виховання учнівської молоді на Львівщині _____ 8

ІЛЬЧЕНКО Анатолій. Стартувала I Всеукраїнська олімпіада серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів з видів спорту _____ 35

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС НА КРАЩИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ УРОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ГАНЧЕВА Владислава, СТОЛІТЕНКО Євген. Всеукраїнський конкурс на кращий інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу _____ 9

МЕТОДИКА, ПРАКТИКА, РЕКОМЕНДАЦІЇ

ШЕГІМАГА Володимир. Викладання гімнастики в I класі _____ 11

КРАМАРЕНКО Микола, СОЛОВЕЙ Євген, ПОНОМАРЕНКО Тетяна. Початкове навчання плавання учнів молодших класів, які мають порушення постави та сколіоз (*Методичні рекомендації*) _____ 14

ПРИСЯЖНЮК Станіслав. Уроки фізичної культури у 4 класі. (*Методичні рекомендації. Другий семестр*) _____ 17

ПРИСЯЖНЮК Станіслав. Уроки фізичної культури у 5 класі. (*Методичні рекомендації. Перший семестр*) _____ 19

• ЗНАЙОМТЕСЯ З КОЛЕГОЮ

ОВЧАРУК Тетяна. Учитель фізичної культури Іван Юрчишин _____ 20

ЮРЧИШИН Іван. Методика і організація проведення рухливих ігор у школі _____ 21

КОЗЕТОВ Ігор, ЧУМАК Тетяна. Акробатика в початковій школі _____ 26

ЛЕГКА АТЛЕТИКА В ШКОЛІ

ЗУБАЛІЙ Микола, Марунін Володимир. Методика проведення змагань з дитячої легкої атлетики із учнями 9–10 років _____ 32

Види Міжнародної програми «Дитяча легка атлетика» для учнів 9–10 років _____ 33

ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА В ШКОЛІ

ЄРМОЛОВА Валентина. Основні олімпійських знань. (*Програма спеціального курсу для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–12 класи*) _____ 36

ЄРМОЛОВА Валентина. XI сесія Олімпійської академії України _____ 40

НАУКА – ВЧИТЕЛІВІ ФІЗКУЛЬТУРИ

ТКАЧУК Володимир, ВІХРОВ Костянтин. Вікові особливості періодизації розвитку рухових здібностей школярів _____ 41

ЛЕОНОВ Олексій. Рациональний питний режим як складова власного здоров'я _____ 45

АВТОРИ НОМЕРА

ВІХРОВ Костянтин Львович – Технічний директор Федерації футболу України, заслужений працівник фізичної культури і спорту, арбітр Всесоюзної категорії, офіційний делегат УЄФА, кавалер педагогічних наук, доцент, доктор філософії, професор.

ГАВРИХ Ярослав Теодорович – начальник Львівського обласного управління Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України, відмінник освіти України.

ГАНЧЕВА Владислава Ігорівна – начальник відділу відділення змісту дошкільної та загальної середньої освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України.

ЄРМОЛОВА Валентина Михайлівна – директор Олімпійської академії України, викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України, заслужений працівник фізичної культури і спорту України.

ЗУБАЛІЙ Микола Дмитрович – завідувач лабораторії фізичного розвитку Інституту проблем виховання АПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, член-кореспондент Української академії наук.

ІЛЬЧЕНКО Анатолій Іванович – заступник голови Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України.

КОЗЕТОВ Ігор Іванович – професор кафедри Київського славістичного університету, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, заслужений учитель України.

КРАМАРЕНКО Микола Іванович – учитель-методист фізичної культури санаторної школи-інтернату № 19 для дітей, хворих на сколіоз.

ЛЕОНОВ Олексій Захарович – старший науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку Інституту проблем виховання АПН України, кандидат педагогічних наук.

МАРУНІН Володимир Володимирович – молодший науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку Інституту проблем виховання АПН України.

ОВЧАРУК Тетяна Євгенівна – заступник директора з навчальної роботи Заліщицького обласного багатoproфільного навчально-реабілітаційного центру (Тернопільська область).

ПОНОМАРЕНКО Тетяна Миколаївна – вчитель вищої категорії початкових класів санаторної школи-інтернату № 19 в м. Києві для дітей, хворих на сколіоз.

ПРИСЯЖНЮК Станіслав Іванович – доцент кафедри фізичного виховання Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, дійсний член Академії інженерних наук.

СОЛОВЕЙ Євген Якович – учитель фізичної культури вищої категорії школи-інтернату № 5 м. Києва.

СТОЛІТЕНКО Євген Володимирович – начальник Організаційного відділу Федерації футболу України, науковий співробітник Інституту проблем виховання Академії педагогічних наук України, кандидат педагогічних наук.

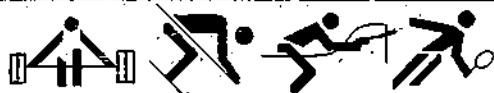
ТИМОШЕНКО Олексій Валерійович – директор Інституту фізичного виховання та спорту Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор.

ТКАЧУК Володимир Григорович – Майстер спорту СРСР, суддя Всесоюзної категорії зі спортивної гімнастики, доктор біологічних наук, професор, академік Балтійської педагогічної Академії, академік Міжнародної академії геронтології.

ЧУМАК Тетяна Євгенівна – учитель фізичної культури гімназії № 179 м. Києва, старший учитель, учитель вищої категорії, майстер спорту з акробатики.

ШЕГІМАГА Володимир Феліксівич – старший викладач інституту фізичного виховання і спорту Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

ЮРЧИШИН Іван Васильович – учитель фізичної культури Заліщицького обласного багатoproфільного навчально-реабілітаційного центру (Тернопільська область), учитель-методист, відмінник освіти України.

Програма спеціального курсу для загальноосвітніх навчальних закладів 5–12 класи

ОСНОВИ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЗНАНЬ*

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(Лист № 1/11-6064 від 24.07.2009 р.)
Програму підготувала В. М. Єрмолова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

8 клас (17 год)

Тема	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
Тема 1 Ігри Олімпіад	3	Періодизація Ігор Олімпіад. Загальна характеристика першого періоду Ігор Олімпіад (1896 – 1912 рр.). Загальна характеристика другого періоду Ігор Олімпіад (1920 – 1948 рр.). Загальна характеристика третього періоду Ігор Олімпіад (1952 – 1988 рр.). Початок четвертого періоду олімпійського руху сучасності (1988 – по теперішній час)	Називає види спорту, що входять до програми Ігор Олімпіад; розповідає про країни і міста, де проводились Ігри Олімпіад; характеризує основні періоди Ігор Олімпіад; позначає на карті: • країни, де проводились Ігри Олімпіад; • міста-організатори Ігор Олімпіад
Практична робота № 1	1	Позначення на контурній карті країн і міст проведення Олімпійських ігор	
Тема 2 Зимові Олімпійські ігри	2	Зимові види спорту у програмах Ігор Олімпіад. Рішення МОК про проведення перших зимових Олімпійських ігор. Хронологія зимових Олімпійських ігор	Називає види спорту, що входять до програми зимових Олімпійських ігор; розповідає: • про рішення МОК щодо проведення перших зимових Олімпійських ігор; • про країни і міста, де проводилися зимові Олімпійські ігри; • про організаційні заходи з проведення змагань; характеризує основні періоди зимових Олімпійських ігор; позначає на карті: • країни, де проводилися зимові Олімпійські ігри; • міста-організатори зимових Олімпійських ігор
Практична робота № 2	1	Позначення на контурній карті країн і міст-організаторів зимових Олімпійських ігор	
Тема 3	1	Організація змагань з видів спорту (загальні положення)	Складає графік проведення змагань; розробляє положення про змагання з обраного виду спорту; застосовує набуті знання і вміння у суддівстві шкільних змагань молодших школярів;

* Продовження. Початок див.: 2009. – № 5.

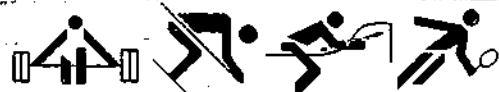

Продовження

Тема	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
Практична робота № 3	5	Діяльність «Клубу юного судді»: правила змагань з видів спорту, що культивуються в школі;	
Практична робота № 4	4	Підготовка та участь в олімпійському тижні школи	бере участь: <ul style="list-style-type: none"> • в олімпійському тижні школи; • у фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходах

9 клас (17 год)

Тема 1 Міжнародна олімпійська система	2	Основна мета і принципи сучасного олімпійського руху. Олімпійська Хартія - основний документ олімпійського руху. Структура міжнародного олімпійського руху: МОК, МСФ, НОК; взаємовідносини між ними. Міжнародний олімпійський комітет. Міжнародна олімпійська академія: історія створення та її функції. Олімпійський музей	Називає основну мету сучасного олімпійського руху; розповідає: <ul style="list-style-type: none"> • про основний документ олімпійського руху; • про діяльність МОК; визначає: <ul style="list-style-type: none"> • принципи сучасного олімпійського руху; • структуру шкільного олімпійського комітету, його завдання; характеризує: <ul style="list-style-type: none"> • структуру міжнародного олімпійського руху: МОК, МСФ, НОК; • діяльність Міжнародної олімпійської академії, Олімпійського музею
Практична робота № 1	2	Ділова гра «Шкільний олімпійський комітет»	
Тема 2 Організація та проведення Олімпійських ігор сучасності	1	Вибір міста-організатора Ігор. Роль організаційного комітету з проведення Ігор	Розповідає про роль організаційного комітету з проведення Ігор; визначає умови, за яких місто може стати організатором Ігор; бере участь у створенні ескізів запрошень та дипломів на Олімпійський день школи; «візитних карток» країн попередніх і наступних Олімпійських ігор
Практична робота № 2	3	Підготовка ескізів запрошень та дипломів на Олімпійський день школи; «візитних карток» країн попередніх і наступних Олімпійських ігор	
Тема 3 Президенти МОК	4	Деметріус Вікелас. П'єр де Кубертен. Анрі де Байє-Латур. Юханнес Зігфрід Едстрем. Ейвері Бренделдж. Майкл Моріс Кіалалвін. Хуан Антоніо Самаранч. Жак Рогге	Характеризує діяльність президентів МОК; бере участь: <ul style="list-style-type: none"> • у роботі «круглого столу»
Практична робота № 3	1	«Круглий стіл» «Президенти МОК та їх внесок у розвиток олімпійського руху сучасності»	
Практична робота № 4	4	Підготовка та участь в олімпійському тижні школи	• в олімпійському тижні школи; • у фізкультурно-оздоровчих і спортивно-масових заходах

10 клас (17 год)

Тема	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
Тема 1 Витоки українсько-го спорту	2	Фізична культура у часи Київської Русі. Фізична культура у часи українського козацтва. Роль фізичної культури і спорту, здорового способу життя для збереження творчого активного довголіття	Називає етапи становлення фізичної культури в Україні; розповідає: • про фізичну культура у часи Київської Русі; • про фізична культура часів українського козацтва; визначає роль фізичної культури і спорту, здорового способу життя для збереження творчого активного довголіття; бере участь в акції «На хибні звички у нас не вистачає часу»
Практична робота № 1	2	Організація і проведення акції «На хибні звички у нас не вистачає часу»	
Тема 2 Становлення олімпійсько-го руху в Україні	3	Періоди становлення олімпійського руху в Україні: • 1917 – 1951 рр.; • 1952 – 1991 рр.; • 1992 р. по теперішній час Видатні атлети України: олімпійські чемпіони і медалісти	Розповідає про уславлених українських спортсменів-олімпійських чемпіонів і призерів Олімпійських ігор; характеризує особливості періодів розвитку олімпійського руху в Україні; бере участь у розшуку олімпійців та ветеранів спорту свого краю
Практична робота № 2	2	Пошукова робота «Олімпійці мого краю»	
Тема 3 Управління олімпійським рухом в Україні	2	Діяльність Національного олімпійського комітету України. Національні федерації з видів спорту, їх роль у розбудові олімпійського руху. Олімпійська академія України	Характеризує діяльність НОК України, НСФ, Олімпійської академії України; бере участь: • у створенні та роботі музею спортивної слави або кабінету олімпійської освіти
Практична робота № 3	2	Завдання щодо створення та роботи музею спортивної слави або кабінету олімпійської освіти	
Практична робота № 4	4	Підготовка та участь в олімпійському тижні школи	• в олімпійському тижні школи; • у фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходах

11 клас (17 год)

Тема 1 Соціально-політичні аспекти олімпійського спорту	2	Демократизація сучасного олімпійського руху. Комерціалізація олімпійського спорту. Професіоналізація олімпійського спорту. Олімпійський спорт і політика	Розповідає: • про процес демократизації сучасного олімпійського руху; • про комерціалізацію олімпійського спорту; • про професіоналізацію олімпійського спорту; визначає вплив політичних поглядів на відношення суб'єктів олімпійського спорту; характеризує соціально-політичні аспекти олімпійського спорту
Практична робота № 1	2	Олімпійські читання «Соціально-політичні аспекти олімпійського спорту»	
Тема 2 Жінки в олімпійському спорті	1	Жінки в олімпійському спорті	Визначає роль жінок в олімпійському русі; бере участь у створенні та роботі музею спортивної слави або кабінету олімпійської освіти;

Продовження

Тема	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
Практична робота № 2	2	Завдання щодо створення та роботи музею спортивної слави або кабінету олімпійської освіти	
Тема 3 Наукова діяльність в олімпійському русі	1	Діяльність Центрів олімпійських досліджень у світі й Україні	Характеризує: • діяльність Центрів олімпійських досліджень у світі й Україні; • визначає напрями наукової діяльності в олімпійському спорті; бере участь: • у науково-практичній конференції;
Практична робота № 3	4	Науково-практична конференція «Олімпійський рух на сучасному етапі»	
Практична робота № 4	5	Підготовка та участь в олімпійському тижні школи. Діяльність «Клубу юного судді»	• в олімпійському тижні школи; • у семінарі з питань суддівства змагань школярів середніх класів; • у фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходах

12 клас (17 год)

Тема 1 Проблеми сучасного олімпійського руху	3	Олімпійський спорт та охорона навколишнього середовища. Олімпійський спорт і засоби масової інформації. Аматорський і професіональний спорт. Допінг і спорт. Допінг і здоров'я	Розповідає про олімпійський спорт та охорону навколишнього середовища; визначає: • проблеми сучасного олімпійського руху та олімпійського спорту; • відмінність між аматорським і професіональним спортом; • роль засобів масової інформації у розвитку олімпійського руху і популяризації олімпійського спорту; • згубний вплив вживання допінгових препаратів на здоров'я; характеризує ставлення МОК до вживання допінгових препаратів у спорті; бере участь в олімпійських читаннях
Практична робота № 1	2	Олімпійські читання «Допінг і спорт. Допінг і здоров'я»	
Тема 2 Олімпійський спорт і особистість	2	Олімпізм як універсальна концепція виховання й освіти молоді. Олімпійський спорт і особистість	Визначає олімпізм як універсальну концепцію виховання й освіти молоді; характеризує олімпізм як сукупність ідеалів і цінностей; бере участь у створенні та роботі музею спортивної слави або кабінету олімпійської освіти
Практична робота № 2	2	Завдання щодо створення та роботи музею спортивної слави або кабінету олімпійської освіти	
Тема 3 Спорт високих досягнень для осіб з обмеженими можливостями	2	Паралімпійський спорт. Дефлімпійський спорт. Спеціальна Олімпіада. Досягнення українських паралімпійців	Розповідає про видатних українських паралімпійців; характеризує: • паралімпійський спорт; • дефлімпійський спорт; • Спеціальну Олімпіаду; висловлює свої враження і почуття, що справила незабутня спортивна миттєвість

Продовження

Тема	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
Практична робота № 3	2	Творча робота на тему: «Незабутня мить спорту»	
Практична робота № 4	4	Підготовка та участь в олімпійському тижні школи	бере участь: <ul style="list-style-type: none"> • в олімпійському тижні школи; • у фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходах

Валентина Єрмолова

ХІ СЕСІЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ

22 січня 2010 року в м. Києві відбулась ХІ сесія Олімпійської академії України. У роботі Сесії взяли участь Президент Національного олімпійського комітету України **Сергій Бубка**, 26 керівників регіональних відділень Олімпійської академії України, керівники регіональних центрів олімпійської освіти та досліджень, представники вищих навчальних закладів та громадськості України.

Сергій Бубка отримує від Марії Булатової Диплом почесного члена Олімпійської академії України

У своєму виступі **Сергій Бубка** зазначив, що за звітний період Академія піднесла свою діяльність на якісно новий рівень, істотно підвищила свій імідж серед фахівців сфери олімпійського спорту та представників громадськості як в Україні, так і за її межами; відмітив значний її внесок у розповсюдження олімпійських ідеалів, виховання молоді у дусі олімпійських цінностей.

Президент ОАУ **Марія Булатова** оголосила рішення Виконкому ОАУ від 28 жовтня 2009 року про обрання почесним членом Олімпійської академії України **Сергія Бубки** і вручила Президенту НОК України Диплом почесного члена Олімпійської

академії України за значний особистий внесок в організацію роботи з олімпійської освіти.

Зі звітною доповіддю виступила Президент ОАУ професор **Марія Булатова**. Вона представила глибокий аналіз основних напрямів діяльності Академії: олімпійська освіта у вищих навчальних закладах, олімпійська освіта у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах, видавнича діяльність, «Спорт для всіх», участь у міжнародних заходах, робота з ветеранами фізичної культури і спорту, співпраця із засобами масової інформації.

Про діяльність регіональних центрів олімпійської освіти та досліджень доповів член Виконкому ОАУ професор **Сергій Матвєєв**.

З основними напрямками роботи лабораторії олімпійської освіти ІДІ ІУФВСУ у 2009 році приєднаних ознайомила завідувач лабораторії доцент **Лідія Радченко**.

Директор ОАУ **Валентина Єрмолова** поінформувала про діяльність Всеукраїнської мережі шкіл олімпійської освіти, а також роботу з поповнення навчально-методичного забезпечення процесу олімпійської освіти в навчальних закладах.

Член Виконкому ОАУ **Анна Сорокіна** надала інформацію про участь молоді України у культурно-освітніх програмах, що проводяться Оргкомітетом у рамках І Юнацьких Олімпійських ігор. Її виступ доповнив **Сергій Чешейко**, заслужений учитель України загальноосвітньої школи № 78 м. Києва – школи-побратима сінгапурської школи Гейланг. Він розповів про участь учня школи № 78 **Андрія Петруні** у програмі «Юний журналіст», що проходила у Сінгапурі.

На завершення роботи Сесії Президент **Марія Булатова** вручила подяки і подарунки Олімпійської академії України директорам і вчителям шкіл мережі олімпійської освіти, а також нагороди НОК України та ОАУ школярам – переможцям вікторини «Знавець олімпійського спорту».